

Είναι αλήθεια, πως στον κόσμο ολόκληρο σήμερα έχει επιβληθεί μια σκληρή αντιλαϊκή νεοφιλελεύθερη πολιτική λιτότητας. Κύριοι εκφραστές αυτής της πολιτικής είναι η Γερμανία της Μέρκελ και του Σόιμπλε, οι ισχυρές τράπεζες (κυρίως γερμανικές, αλλά και πολλές αμερικανικές) και το γενικότερο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα, καθώς και άλλοι συστημικοί παράγοντες που ελέγχουν ένα μεγάλο μέρος του παγκόσμιου κεφαλαίου. Αυτοί είναι που καθορίζουν την ατζέντα του παγκόσμιου δημόσιου βίου (με εσωτερικές αντανakλάσεις και στη χώρα μας) και επιβάλλουν στους λαούς (με τα οικονομικά, τα μηντιακά κλπ. μέσα που διαθέτουν) να κινούνται αναγκαστικά με τα «μάτια κλειστά». Η αδιέξοδη αυτή πολιτική της σκληρής λιτότητας είναι και η κύρια υπεύθυνη για τη δημιουργία της σημερινής παγκόσμιας οικονομικής ασφυξίας και κυρίως και για την εξαθλίωση των λαών.

Η αρχή της πολιτικής αυτής έγινε κατά τη δεκαετία του '80, με την άνοδο στην εξουσία του Ρήγκαν και της Θάτσερ. Τη περίοδο εκείνη άρχισε ν' αλλάζει η «ατζέντα» της παγκόσμιας οικονομίας, η οποία οδηγήθηκε στην εφαρμογή ενός ακραίου οικονομικού μίγματος, με «αγορές» χωρίς ρυθμίσεις. Αυτή η πολιτική διέυρυνε τις ανισότητες και τις αδικίες σε βάρος των μεσαίων και φτωχών κοινωνικών στρωμάτων και υπέρ των πλουσίων –σταδιακά υπέρ των πολύ πλουσίων. Έτσι, ο κόσμος άρχισε να βαδίζει «ανάποδα». Η κατάσταση επιδεινώθηκε δραματικά τα τελευταία είκοσι χρόνια με την επικράτηση της καλούμενης «εικονικής» οικονομίας, με τις φούσκες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και τους άυλους τίτλους, που χορηγούνταν ανεξέλεγκτα, λόγω των απορρυθμίσεων και των χωρίς όρια απελευθερώσεων των αγορών. Η «νέα οικονομία», συνεπώς, της περιοριστικής πολιτικής και των απορρυθμίσεων ήταν εκείνη που υπερχρέωσε τα κράτη, ιδίως τα πιο αδύναμα, τα οποία για να αντιμετωπίσουν τα χρέη τους, τα μετακύλισαν στα νοικοκυριά (με την ακραία φορολόγησή τους και περικοπές των δαπανών) και στους πολίτες, οδηγώντας τους στην εξαθλίωση, στη φτώχεια και στην ανεργία.

Αναγκάστηκαν, δηλαδή, τα υπερχρεωμένα κράτη (σταδιακά όλα σχεδόν τα κράτη του πλανήτη κατέστησαν υπερχρεωμένα) από το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα και τις λεγόμενες «Αγορές» να εφαρμόσουν μια αυστηρή περιοριστική (μονεταριστική) πολιτική, η οποία οδηγεί πάντα σε δραματική φτωχοποίηση των μεσαίων και κατώτερων εισοδημάτων. Έτσι, όμως, επιδεινώθηκε το πρόβλημα σε βαθμό που η σημερινή κρίση να έχει τα ίδια τραγικά χαρακτηριστικά με εκείνη της μεγάλης παγκόσμιας ύφεσης της δεκαετίας του 1930.

Σε μια τέτοια φάση έχουμε οδηγηθεί σήμερα, με τα συνεχή εμπόδια που έθετε στην αμερικανική κυβέρνηση Ομπάμα (χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι δυσκολίες που αντιμετώπισε ο ίδιος ο αμερικανός Πρόεδρος στην μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας των ΗΠΑ) η «δεξιά της δεξιάς» των Ρεπουμπλικάνων, που ελέγχει ένα κυρίαρχο μέρος των μηχανισμών του αμερικάνικου, αλλά και κατ' επέκταση, του παγκόσμιου συστήματος.

Η επανεκλογή Ομπάμα στην Προεδρία των ΗΠΑ, εύλογα δημιουργεί ελπίδες σ' όλους τους λαούς της υφηλίου –προφανώς και στην Ελλάδα – ότι μπορεί πλέον ν' αλλάξει η μέχρι σήμερα εφαρμοζόμενη πολιτική: μπορεί, δηλαδή, ν' αποτελέσει ευνοϊκό καταλύτη για θετικές εξελίξεις σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Για την Ευρώπη –όπου η πολιτική Μέρκελ-Σόιμπλε και τραπεζών οδήγησαν τους ευρωπαϊκούς λαούς στη σημερινή ύφεση, στη φτώχεια και στην εξαθλίωση – η πολιτική Ομπάμα, μετά την επανεκλογή του, αναμφίβολα μπορεί ν' αποτελέσει μια καινούργια αφετηρία. Αλλά και για τη χώρα μας, το γεγονός αυτό, αναμφίβολα, μπορεί ν' αποτελέσει την εκκίνηση για πολιτικές αλλαγές. Γιατί οι κυβερνήσεις της από το 2009 μέχρι σήμερα έχουν παραδοθεί αμαχητί στην κοντόφθαλμη «Ρεπουμπλικάνικη» γερμανική πολιτική της λιτότητας και έχουν υποταχθεί στις τράπεζες και στους τοκογλύφους, λέγοντας συνεχώς ψέματα στον ελληνικό λαό, χωρίς να έχουν προχωρήσει μέχρι σήμερα σε καμία «επαναδιαπραγμάτευση» υπέρ των ελληνικών συμφερόντων και χωρίς να προβάλουν οποιαδήποτε αντίσταση στις ακραίες απαιτήσεις των δανειστών μας.

Την κρίση, λοιπόν, που αποδεδειγμένα δημιούργησε ο μεγάλος ιδιωτικός χρηματοπιστωτικός χώρος καλείται σήμερα να την πληρώνει με «αίμα» ο δημόσιος τομέας (με αθρόες απολύσεις υπαλλήλων και τρομαχτικές περικοπές των μισθών και των συντάξεών τους κλπ.), αλλά και ο αδύναμος ιδιωτικός τομέας των φτωχών εργαζομένων με την επιστροφή σ' έναν εργασιακό μεσαίωνα.

Ίσως, η επανεκλογή του Ομπάμα να μπορέσει ν' αλλάξει αυτή την πολιτική της Ευρωπαϊκής και Αμερικανικής παντοδυναμίας του Ρεπουμπλικανισμού και των αδηφάγων αγορών. Μέχρι σήμερα ο Ομπάμα απέδειξε –έστω και με προσωπικό κόστος, και με κίνδυνο την μη-επανεκλογή του– ότι πιστεύει και μπορεί ν' αλλάξει την σημερινή πολιτική του «Χουβεριανού» μοντέλου του 1929, που οδήγησε τότε τον κόσμο στη μεγαλύτερη ύφεση μέχρι σήμερα. Έδειξε ότι μπορεί να συγκρουστεί με το οικονομικό κατεστημένο στη χώρα του, στη Γερμανική Ευρώπη της Μέρκελ και του Σόιμπλε. Αναμφισβήτητα, ο Ομπάμα πιστεύει στη δύναμη των λαών και όχι των κατεστημένων δυνάμεων. Θα έχει άραγε αυτό θετικές επιπτώσεις στη χώρα μας, που τα τελευταία χρόνια κινήθηκε σε εντελώς λανθασμένες κατευθύνσεις, εφαρμόζοντας μια παθητική συμπεριφορά στις αγορές και στις κυριαρχικές ιδεοληψίες και στην οικονομική εκμετάλλευση των γερμανών; Θα πρέπει συνεπώς, εμείς να «επανανακαλύψουμε» την εθνική μας υπερηφάνεια, την ιδεολογική και πολιτική μας ταυτότητα της μεσότητας, του μέτρου, της ηπιότητας και της πραγματικής συνεργασίας όλων των πολιτικών δυνάμεων της χώρας.

Προσωπικά, έχουμε επανειλημμένα υποστηρίξει στο παρελθόν, πως για την έξοδο από μια κρίση ανάλογη με τη σημερινή, επιβάλλεται η εφαρμογή μιας διαφορετικής πολιτικής, καθώς και άλλων κοινωνικών, πολιτισμικών και βέβαια οικονομικών «προτύπων», τα οποία θα κινούνται στη λογική της ιδεολογίας του «μεσαίου χώρου». Ο χώρος αυτός προτάσσει την κοινωνική ισορροπία, την πολιτική Δημοκρατία με εκλεγμένους πολιτικούς και πολυτασικά κόμματα και όχι, βέβαια, με «εξωτικούς» «τεχνοκράτες-πολιτικούς». Ο «μεσαίος χώρος», δηλαδή, λειτουργεί πάντοτε όχι υπέρ των ολίγων πλουσίων και σε βάρος της συντριπτικής πλειοψηφίας των πολιτών και βρίσκεται στον αντίποδα της λογικής των αγορών χωρίς ρυθμίσεις και κανόνες και των σκληρών «κολάρων» λιτότητας.

Στην ελληνική πράξη, η πολιτική αυτή (κατά την άποψή μας η πολιτική του «Μεσαίου Χώρου») δεν μπορεί να εκφρασθεί με κομματικές συγκολλήσεις «ξέμπαρκων» στελεχών του ΠΑΣΟΚ, τα οποία αναζητούν κάποιο προσωπικό ρόλο στη σημερινή πολυδιασπασμένη ΝΔ. Τέτοια αθροίσματα δεν συνιστούν «Μεσαίο Χώρο». Απλά αποτελούν τυχοδιωκτικές τακτικές διαφόρων μεμονωμένων ατόμων, που αγωνιούν για την πολιτική τους επιβίωση.

Η πολιτική πλατφόρμα, που θα καλούνταν να εφαρμόσει ένας τέτοιος χώρος, θα έπρεπε να εκφράζει το «μεσαίο χώρο» και αναμφίβολα την Ευρωπαϊκή –και όχι τη Γερμανική – προοπτική της πατρίδας μας. Γιατί τελευταία δημιουργούνται εύλογες υποψίες, σε μεγάλο ποσοστό του λαού μας, πως η «διάσωση» της χώρας μας αποβλέπει περισσότερο στη λεηλασία των «ασημικών» και στην οικονομική εκμετάλλευση του εδαφικού και θαλάσσιου πλούτου της.

Του **Σωτήρη Χατζηγάκη**

Πρώην υπουργού